

el Poble

català

és el millor amic
dels seus amics

ROTATIU SETMANAL ADHERIT A L'ESQUERRA REPUBLICANA DE CATALUNYA

Any I - N.º 8 - Redacció i Administració: Fortaferrixa, 15 BARCELONA : : 15 d'Agost de 1931 : : Preu: 15 cts.

EDITORIAL

El món està en crisi. Els problemes per als governants de tots els països són múltiples i diversos. El social, però, és el problema que, per excel·lència, porta l'avantguarda dels gabinets governamentals.

No cal esverar-se, doncs, perquè a casa nostra tenim un problema social. I consti que no ho diem per allò de què «mal de molts és consol de tots», car nosaltres opinem que el consol és, en aquest cas, de ximpler. No. Ho diem perquè estem convençuts que el problema social és un problema del temps. És, en una paraula, un problema de la post guerra.

Aquesta és l'única culpable d'aquest precipitament. Car les reivindicacions obreres haurien vingut, però sense tantes presses, més lentament, d'acord amb la cultura peculiar de cada raça i de cada poble.

Però la Gran Guerra portà la Revolució russa, que va ésser res menys que una revolució social—no pas política, d'origen—. I aquesta s'ha encomanat amb rapidesa per tots els àmbits de la terra. I és que les reivindicacions proletàries dormien al cor de cadascú. Només va caldre que hom les despertés perquè es revelessin amb la força d'una espiral d'acer fortament estenellada i de sobte liberada...

No hem de veure, doncs, el problema social de casa nostra, com certs illusos pretenen: com una derivació de la Revolució política del 14 d'abril. Igualment hauria esclatat el volcà, puix que el foc corroïa feia temps les entranyes de la societat espanyola.

El que sí hom deu és censurar els capdavanters de les nostres masses proletàries per la seva impaciència en manifestar-se bon punt Espanya inaugura el seu règim democràtic. Havien passat vuit anys en l'atonia més absoluta, veient de continu l'espasa de Damocles penjant damunt llur testa; haurien passat a ben segur altres vuit anys deixant per a tema de tertúlia de cafè o bé de llevant de taula els seus neguits justiciers...

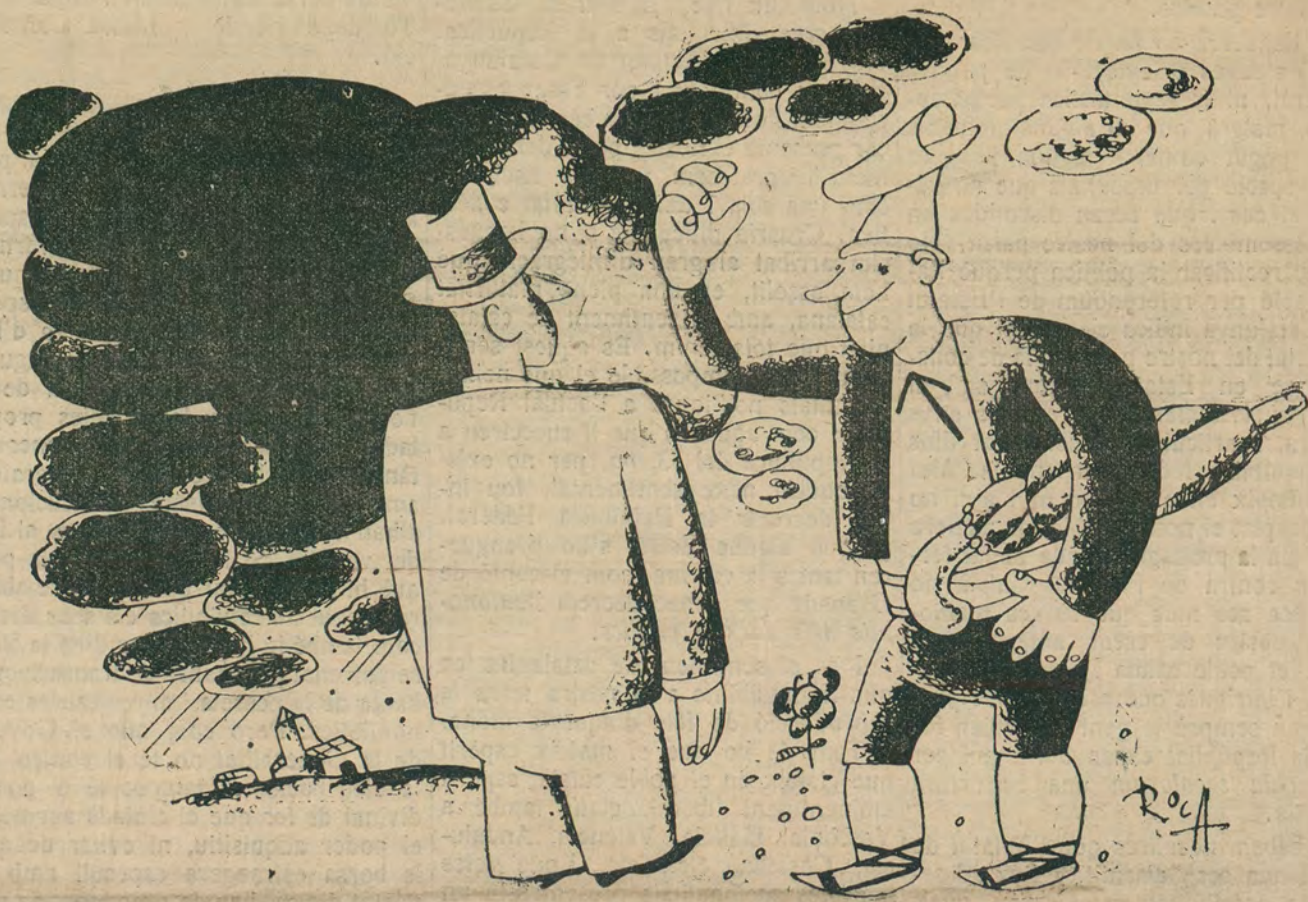
Però es proclamà el règim democràtic i aquells no volgueren tenir espera: els conflictes foren plantejats amb pressa rabiosa i sense moratòria.

Hauria calgut, caldrà encara, millor dit, una mica de calma, que vol dir seny. El proletari espanyol hauria de tenir, diguem, una mica més de paciència fins veure la seva Pàtria totalment estructurada, amb una Constitució i un Cap d'Estat que ara no té. El proletari català hauria d'esperar una mica més: fins a l'aclaració d'aquesta incògnita que és la solució del nostre plet secular, a la final del qual som ja tant a la vora.

Calma, seny. Heus ací el que fa un poble gran i ferm.

Pois els anglesos no deuen a res més que a la seva flemma natural el lloc envejable que ocupen en l'Univers.

I el que fa de la lliura esterlina la capítosta de les divises mundials.

METEREOLÓGICA

—Que me'n dieu, Jordi, d'aquesta nuvolada?
—Que em sembla que tindrem calamarsada.

al peu del canó

Castellans de Castella

HI HA DUES MENES DE CASTELLANS molt característiques. No vol dir que no n'hi hagin d'altres. Hi són, però no es veuen tant. Nosaltres, descendim de Castella, on tenim encara família i hi anem de tant en tant. Això fa que coneguem una mica el "panyo".

Les dues menes que esmentem en començar són les següents. Primera: el castellà arrogant, que parla molt fort i hi trepitja encara més. Que empra als raonaments i converses una energia ratllana en el despotisme. Que fa tremolar amb una intergecció el cambrer del Bar o el conductor del tramvia. És un home que sempre té raó i la Natura l'ha dotat d'unes aptituds excepcionals per a emetre judicis trepidants sobre coses que molt sovint ignora. Aquesta mena de castellà canvia de color depressa, els nervis el traïxen sovint i acostuma a recolzar els arguments amb cops de puny damunt la taula i escopinades a la paret.

Aquest home de vegades és sergent, de vegades vista de Duanes. Quiscún tira per capellà, molts per periodista i poquets per ministre. En canvi l'absoluta ignorància—enciclopèdica com deia En Peius—fa d'aquest specimen el perfecte Director General de qual-sevol cosa.

Aquest castellà fou germanòfil du-

rant la guerra. Ha admirat sempre les parades militars i recorda amb delectació, si és vell, les sarsueles de "gènero grande". Llegeix "A B C" i "Blanco i Negro" i pondera tothora el "Quijote" que no ha capít mai.

Heus ací els castellans, els únics castellans que són avui hostils a Catalunya. No cal prendre'ls gaire seriosament. Aquests senyors són, al fons, èmuls de Pizarro, i es senten herois davant l'indi mansívol que no s'hi torna. Però si tenim prou esperit per a parar-li els peus, veureu com, per regla general, és ell qui arronça i acaba per dir-vos que «todos somos hermanos» i "no hay porqué regañar".

L'ALTRA MENA DE CASTELLANS a què volem referir-nos és tot el contrari. Es tracta de gent untuosa, meliflua, elàstica. D'una facilitat de paraula meravellosa i un dó de gentes que els obre, sense dificultat, totes les portes, altes o baixes.

Són insinuants, es passen de cortesos i ben educats. Tenen sempre un somriure a flor de llavis i la petaca a punt per convidar-vos. S'entusiasmen amb vós i amb les vostres coses i pel més lleu motiu curullen d'elogis allò que comprenen que us agrada. Acostumen a ésser molt instruits i si no ho són, posseeixen una intuïció singular que els permet prendre cartes, sense desentonar, en qualsevol qüestió que es debateixi. Per regla general llur eclecticisme els capta les simpaties dels contraopinants amb els quals ells simulen esforçar-se en posar d'acord.

Aquest tipus de castellà és, generalment, agent de segurs, o propagandista d'específics, llibres o màquines d'escriure. No és gaire fàcil sotstreuure's al seu magnetisme personal i encara es

fa més difícil enfadar-s'hi. Qui s'enfada amb un interlocutor àgil, florit, que mai ni en broma, ultrapassa els límits de la més primmirada correcció? D'homes airi se'n fan més ministres que no pas sergents ni visites de Duanes. D'entre ells surten aquelles plomes fàcils i brillants que honoren el periodisme, amb una certa gràcia que tenen per no dir res, dient molt, i sense que ningú no se'n agravi.

ALS REPRESENTANTS DE CATALUNYA a les Constituents, no cal donar-los cap consell. Tanmateix a aquells amb els qui ens uneixen llaços de bona amistat, jo voldria suggerir-los la conveniència de no donar massa beligerància a l'host cridanera i malhumorada dels "Pizarros". Aquests deixen d'ensenyar les ungles quan hom els ensenya les dents.

Els temibles són els altres, els untuosos i meliflus. Aquests, sota el barnis de l'educació i el bon tracte porten sempre el disseny fet d'encolorir-nos alguna cosa. I no estem en condicions ni temps d'això, sinó de tot el contrari.

Sortosament Castella, la terra del Pedro Recio llegendari i dels Bravo, Padilla i Maldonado reals, no es compon solament de les classificacions esmentades. Hi ha una gran majoria de castellans que al desprendiment de Don Quixot, uneixen el bon sentit de Sanxo Panza. I amb aquests, a fi de comptes, és amb els que acabarem per entendre'ns perfectament.

La selecció de la vèrbola florida—que tantes vegades ha sabut passejar-se Francesc Cambó—resultarà inoperant contra Francesc Macià. Jo n'estic segur i voldria que tots els meus amics n'estessin.

JOSEP M. FRANCÉS